

HOBURGSBLADET

Nr 1

Utgivet av Hoburgs hembygdskommun

År 2007

Storsudrets framtid

En personlig reflektion från en ung sudergute

- Hur kommer Storsudret att se ut ett femtiotal år in i framtiden?
- Hur många bofasta finns här då?
- Hur stora möjligheter kommer det att finnas verka och bo här?
- Finns det någon skola, några jobb, någon lättillgänglig sjukvård eller äldreomsorg?

Jag skulle så gärna enkelt svara, - ja det är klart det finns -, men det kan jag inte, för jag är inte säker på någon av dessa sakers framtida utformning eller existens.

Utvecklingen på Storsudret är på många sätt mycket oroande och befolkningsantalet instabilt, vilket gör att framtiden ser osäker ut, och bara den osäkerheten är en starkt bidragande orsak till att förvärra den negativa trenden.

- Vilka är då de grundläggande problemen?
- Är det södra Gotlands attraktiva läge som drar till sig många penningstinna fastighetsspekulanter vilka höjer hus och tomt priserna och gör det svårt att få tag i en bostad till ett överkomligt pris?
- Är det södra Gotlands oattraktiva läge för större företag, som bidrar till förlorade arbetstillfällen det stora problemet?
- Vad är det människor behöver tillgång till och vill ha för att trivas på ett område, och finns det i så fall på södra Gotland?

Det är frågor som måste diskuteras närmare. Man måste skilja på landsbygd och landsbygd, att bo på en landsbygd som ligger i anslutning till eller i närheten av en stad eller större tätort innebär en stor skillnad mot ett område som ligger längre ifrån ett större samhälle, dels ur ett socialt perspektiv men också för näringslivet är förutsättningarna annorlunda beroende på avståndet till ett större samhälle.

Så är t ex är bristen på arbetstillfällen och service oftast inte lika stor i en stads ytterkanter som i en mera distanserad region som södra Gotland där det i och för sig finns tätorter men de är relativt små och de har inte så stort eller brett utbud av arbetstillfällen och inte heller alla former av offentlig service.

Vad kan då göras för att fler kan bo på Storsudret och ändå arbeta?

Ett förslag kan vara ökade och förbättrade kommunikationer med Visby, t ex en expressbuss mellan

Visby och Burgsvik med stopp endast i Klinte eller Hemse som avgår / anländer i överensstämmelse med de vanligaste arbetstiderna. Det måste bli lättare att bo på Storsudret men ändå jobba i Visby. Ett snabbtåg med bredbandsuppkoppling hade varit en fulländad förbindelse, men det är förmodligen alldeles dyrt för att ens drömma om.

Men utökade och förbättrade kommunikationer mellan Storsudret och Visby är önskvärt och skulle säkert få fler boende på Storsudret att söka jobb i Visby och fler att flytta till Storsudret men fortsätta jobba i Visby. Det måste helt enkelt bli lättare att pendla längre sträckor på Gotland.

Inom Storsudret tror jag vi måste sträva efter en utveckling som ger större valmöjligheter när det gäller arbetsmarknaden. Det måste finnas en god balans mellan hög- och lågmeriterade jobb för att ett samhälle ska fungera optimalt ur ett arbetsmarknadsperspektiv och detta gäller självklart även södra Gotland. Jag tror det finns för få jobb som kräver akademiska poäng på södra Gotland och det är nog en starkt bidragande orsak till att många ungdomar väljer bort att bosätta sig på Storsudret då det inte går att utnyttja en universitetsutbildning fullt ut i särskilt många yrken här. För i dagens läge är det nog så att det är framförallt ungdomar som är intresserade av de mera traditionella näringar som t ex jordbruk och turism som tidigt har som mål att bosätta sig och verka på Storsudret.

Hur skapar man fler arbetstillfällen?

Just bristen på arbetstillfällen är en nyckelfråga för Storsudret, tillika en fråga som otaliga regeringar har brottats med genom åren. De jobb som skapas av omgivande resurser som t ex jordbruk, turism, stenindustri och fiske är till stor del begränsade av resursernas omfattning, likaså de andra "stationära" yrkesgrupperna som också begränsas men då mera av de lokala konsumenternas antal som t ex livsmedelssektorn.

Hur kan man locka större företag som inte på samma sätt är beroende av den omgivande befolkningens storlek eller det omgivande områdets naturresurser?

Hoburgs hembygdskommuns kulturminnesfond

Hedra minnet av en anhörig eller vän med en minnesgåva till hembygdskommuns kulturminnesfond.

Medlen används till hembygdsvårdande insatser.

De anhöriga får ett minnesblad med din hälsning.

Ring 0498 497 280

Och vad kan Storsudret erbjuda ett större företag som vill etablera sig på södra delen av ön?

Inte särskilt mycket i form av färdiga lokaler eller strategiska transportleder. Dessutom är själva ö-läget i många fall ett minus då merparten av det som produceras måste fraktas med båt från ön innan det kan forslas vidare, en kostnad som många företag gärna vill vara utan. Det är därför mycket viktigt att det arbetas för att underlätta för företag som vill etablera sig här, särskilt när det gäller kommunikationer.

Ön i sin helhet borde egentligen som en medelpunkt i Östersjön ha en mycket mera framskjuten strategisk position som ett nav för östersjöhandeln än den har idag, kanske kan detta transformeras till en fördel för företag på Gotland i framtiden.

Mycket kan också göras för att förbättra företagsklimatet, t e x skulle det kunna införas någon form av stöd eller support för nystartade företag från kommunalt håll, kanske inte just ekonomiskt då det redan finns liknande stöd, men mera genom mera information och rådgivning kring hur företagande på södra Gotland kan underlättas. Dessutom måste hela bidragssystemet oavsett bidragets område och tilltänkta funktion bli mera lättillgängligt och överskådligt men framförallt mera samordnat.

Från kommunalt håll tycker jag det borde satsas mera resurser på att få fler företag att etablera sig på södra Gotland, kanske då på bekostnad av turismen, eller ”öns marknadsföring” som enligt mig många gånger får omotiverat mycket stöd från kommunalt håll i förhållande till hur många året runt arbeten näringen faktiskt genererar, satsa istället mer resurser på de näringar som drivs året runt och inte är lika säsongbetonade. Kommunen borde överväga balansen i bidragsansättningar mellan å ena sidan året-runt-företag och å andra sidan turismen med hänsyn till det antal årsarbeten de olika stöden genererar.

Flertalet ungdomar på södra Gotland är intresserade av att utveckla vår landsbygd men då kanske framförallt jordbruket. Det behövs fler ungdomar med nya idéer och ambitioner inom andra yrkesgrupper och sektorer. Flera satsningar borde inriktas på att stödja de som vill ägna sig åt alternativa jordbruksinriktningar som växtförädling, skinnberedning etc.

Jordbruket bör breddas och ges möjligheter att samverka bättre än idag t e x genom närproduktion av livsmedel och andra produkter som annars till stor del importeras trots att de finns tillgängliga i närområdet.

En annan fråga som är av högsta betydelse för Storsudrets fortsatta utveckling är bostadsfrågan. Det är i dagsläget inte bristen på bostäder som är det största problemet för fastboende utan de extremt höga priserna på tomter och fastigheter, en direkt följd av Storsudrets attraktiva läge som semester- och fritidsområde för icke permanentboende. Frågan är givetvis tudelad, då de många deltidsboende också tillför södra ön en hel del i form av konsumtion i alla dess tillgängliga slag. Men de är också en belastning i den bemärkelsen att de använder sig av och tär på kommunala resurser som vägar och olika samhällsfunktioner som vård.

Täckatingen 2/9 2006

Foto: Per-Uno Frank

Jag tycker de deltidsboende borde betala kommunalskatt på Gotland under den period de vistas på ön. Visserligen tillför de vår ö mycket men det är knappast alla gotlänningar som tjänar något ekonomiskt på deras vistelse här, men alla permanentboende får betala för den extra ekonomiska belastning som de utgör.

Jag ser också ett problem med den massiva ”bygg boomen” som vi befinner oss i. På vissa ställen växer något liknande stugbyar upp och jag ser ett problem i detta framförallt ifrån den mera rörligare turismens perspektiv då landskapsbilden på många ställen så radikalt förändrats att det så attraktiva särpräglade kulturlandskap som gjort Gotland så berömt delvis hotar att försvinna. Dessutom tycks det inte heller alltid tas någon hänsyn var huset ska uppföras, och många tomter som säljs idag ligger på bördig åkermark vilket på sikt kan bli ett hot mot jordbruket.

Men man ska inte glömma att det finns oerhört mycket positivt på södra Gotland, ett otroligt särpräglat kulturlandskap med en mångtusenårig historia som vittnar om en levande landsbygd, en landsbygd som jag ser fram emot att få vara med att utveckla och värna om, och jag trivs trots alla orosmoln väldigt bra på Storsudret och ser fram emot att få leva och verka här i framtiden, men jag önskar att fler ungdomar ska göra det och framförallt ha möjligheter till det.

Vi måste alla samverka för att kunna få en mera gynnsam utveckling på Gotland, men vi som bor på södra delen av ön måste kanske framförallt samlas kring de frågor som rör Storsudret, vilja vara med och påverka vår regions framtid, och inte vara rädda för att komma med konkreta idéer kring vilka åtgärder som kan vidtas för att vända befolkningskurvan. Samtidigt krävs stöd från både kommun och näringsliv men framförallt samverkan mellan dessa, något som jag tror kan bli mycket bättre.

Edvin Svanborg
Ojmunds, Hamra

Bottarve museigård ekonomisk förening

Nu har Bottarve museigård ekonomisk förening bildats. En ansökan om registrering har sänts till Bolagsverket och en tillfällig styrelse har utsetts i avvaktan på att vi så småningom håller en stämma då vi skall utse en ny styrelse och besluta om den fortsatta verksamheten. Den tillfälliga styrelsen består av Sören Larsson, Jan Larsson och Anders Nyberg.

Glädjande nog har hela 140 personer redan anmält intresse av att bli medlemmar och vår förhoppning är att vi under sommarens lopp kommer att bli ännu fler. Då skapar vi förutsättningar för att på sikt kunna utveckla verksamheten vid Bottarve.

Syftet med Bottarve ekonomisk förening är att ta över ansvaret för den affärsmässiga delen av verksamheten vid Bottarve. Hoburgs hembygdsvård blir även i fortsättningen ägare till Bottarve och kommer att kunna fokusera sitt arbete på att utveckla den hembygdsvårdande och kulturavsnittrelaterade verksamheten. Ett avtal kommer att upprättas som reglerar samarbetet och rollfördelningen.

Ett första steg har redan tagits genom att Stina Lindberg nu driver butiken vid Bottarve i egen regi. Vi söker nu fler intressenter som kan tänka sig att som entreprenörer driva verksamhet av skilda slag, till exempel inom byggnadsvård, kursverksamhet och hantverk. Genom tillkomsten av den ekonomiska föreningen får vi ekonomiska resurser för att anpassa Bottarve på ett sätt som kan skapa förutsättningar för en breddning av verksamheten. Vår ambition är att till den ekonomiska föreningens styrelse och ledning kunna engagera personer med erfarenhet och kompetens när det gäller marknadsföring och affärsverksamhet. Torsten Gislestams generösa donation av åkern nordost om Bottarve skapar också förutsättningar för att utveckla verksamheten.

Vi välkomnar idéer om hur verksamheten vid Bottarve skall kunna utvecklas och vår förhoppning är att många är intresserade av att på olika sätt, ideellt eller affärsmässigt, engagera sig i Bottarves framtid.

Sören Larsson Stenstugu, Vamlingbo

PS Du som ännu inte anmält intresse av att bli medlem i den ekonomiska föreningen kan göra det genom att ringa Sören Larsson på 070-324 1014 eller genom att e-posta till larsson.tybble@telia.com En andel i föreningen kostar 500 kronor DS

Har du en timme till övers?

Eller en eftermiddag eller kanske en hel dag? Och skulle du kunna tänka dig att vara med och jobba för Hoburgs hembygdsvård?

Anmäl dig då till Bottarve, 0498-498240.

Alla insatset är välkomna och du bestämmer förstås själv hur mycket tid och arbete du kan och vill bidra med.

Efterlysning: servetter

För att kunna duka festligt vid Bottarve behöver vi vita "lanneservetter". Om du har några liggande, skänk gärna. Vi tar emot såväl enstaka som flera, inget problem om de är omaka. Ring 0498-498240 eller titta förbi. Tack på förhand från hembygdsvården

Ordföranden har ordet

Än en gång har hembygdsvården glädjen att erbjuda ett rikt sommarprogram vid Bottarve. Gården sjuder av en verksamhet som börjar bli tradition: kafé, hantverksbutik, föreläsningar, teater, musik, kalas, utställningar och mycket annat. Dessutom hamras och sågas det ivrigt för att slutföra arbetet med den efterlängta handikapp-toaletten.

Utvecklingen från ett traditionellt hembygdsmuseum till en mer levande besöksplats med museet som nav började efter den stora branden 1985 med bl. a. restaurangen i bulhuset, Levande gård, teater och medeltidsmarknad. Ytterligare steg på vägen blev anslag från EU (Leader+) och andra källor: butiken kom igång, byggnaderna rustades med fjolårets täckning som höjdpunkt. Målet är att Bottarve ska fungera som mötesplats för dem som bor på Storsudret heltid eller deltid, en plats där gammalt och nytt möts på ett naturligt sätt som vid täckningen 2006.

Utvecklingen medför också en del förändringar. För att fungera som arbetsplats och som intresseväckande besöksmål är vissa moderniseringar ofrånkomliga. Manbyggnaden har fått en del elinstallationer för att undvika olycksfallrisker, t. ex. diskret belysning av mörka trösklar och trappsteg i kök och brygghus. För att underlätta arbete och bekvämlighet finns nu urtag för dammsugare och värmebläktar (när kakelugnarna inte räcker till), och utställningarna på loftet har blivit möjliga tack vare spot lights. Förändringar som är nödvändiga för att genomföra visionerna från 1985: en levande och attraktiv museigård försiktigt anpassad till dagens krav.

Hembygdsvården vill rikta ett stort och varmt TACK först och främst till alla som generöst bidragit med tid och arbetsinsatser, det må gälla grovstädning, datorarbete, föreläsningar eller bullbak. Till goda givare av textilier och andra föremål till museet. Till Norrbys Järnhandel för material till nytt golv i teatern. Till Länsstyrelsen på Gotland, Gotlands kommun, Studieförbundet Vuxenskolan, Kulturföreningen Roxy, Ragnar och Lydia Nilssons stiftelse och Gotlandsfonden, för ekonomiska bidrag. Till Torsten Gislestam för åkern utanför Bottarve, ett tillskott som gör det möjligt att genomföra nya verksamheter i hembygdsvårdens anda, i samverkan med Bottarve museigård ekonomisk förening.

Varmt välkomna till Bottarve, ta en kopp kaffe i trädgården, beundra textiltställningarna på loftet, gå in i salen och njut av lugnet och skönheten!

Britta Holm
Gervalds, Vamlingbo
Ordförande

Kultur får människan att utvecklas
och må bra. Därför stöder vi
Hoburgs hembygdsförening!

**JONSSONS
EL AB**
Tel. 0498-49 71 52
073 08 77 001

Labans

RESTAURANG

Majstregården AB
Tel: 0498-49 74 42 • www.gotland.net/majstregarden
Sundre Hoburgen • 623 30 Burgsvik

Swedbank

Fastighetsbyrå

VISBY Tel. 0498-21 80 40, HÄSTGATAN 22

GRUNDAT 1873

Gotlands
**kalkstens
fabrik**

Hamnvägen Burgsvik
www.stenfabriken.se
Tel: 0498-49 70 01

Swedbank

Vamlingbolaget
Tyger och kläder
Design Kristina Torsson
Tillverkning i Vamlingbo
Besök vår hemsida
www.vamlingbolaget.com
Välkommen till vår butik
För öppettider ring: 0498-49 80 80

PENSIONAT HOLMHÄLLAR

Tel: 0498-49 80 30
Fax: 0498-49 80 56

**HOBURGS
HALLEN**

ICA
nära

BURGSVIK • 0498-49 70 90

MUSEUM LARS JONSSON

Utställningen öppen dagligen 11-17.
Grafik galleri & shop. Cafe & trädgård.
För mer info: www.larsjonsson.se
Vamlingbo prästgård. Tel 20 26 90.

Efterlyses: föremål till Loppis och antika ting

Har du saker i gott skick att skänka till vår "Loppis och antika ting" på Bottarevsten 29/7, kontakta Margit Stengård, tel 0498-499029.

Butiken

I Bottarvelagården finns en butik finns en stor butik med hantverk och andra produkter, mestadels från Storsudret. Linnekläder, stickade plagg, lammskinn, hemvävda trasmattor. Gotlandsliteratur, ljus, servetter. Träslöjd. Gammaldags godis, sylt, honung, senap, oljor och vinäger. Bra tips på gå-borts-presenter att ta med när du går på fest istället för den vanliga vinflaskan.
Välkommen in!

Hoburgs hembygdsförening

Stöd oss gärna genom att bli medlem i föreningen. För 2006 är avgiften 100 kronor per person. Alla medlemmar går in gratis i museet vid Bottarve. Hur många gånger som helst! Medlemskortet kan hämtas i Butiken vid Bottarve. Avgiften betalas in på hembygdsföreningens plusgiro 4391880-4. Glöm inte att skriva namn och adress och ev. e-postadress. Vi är glada för penninggåvor!

Hyr Bottarve för barndop, begravningskaffe eller kalas!

Många tror oss inte när vi säger att det går att hyra Bottarve. Men det är sant! Vill du hyra vardagsstugan för upp till 20 gäster eller salen för upp till 40 gäster? Eller båda? Konferera med oss vid Bottarve.

Bussutflykt med Stefan Haase till sydvästra Gotland i början av augusti. Obs preliminärt.
Lunch ingår. Ta med egen kaffekorg. Pris 480 kr.
Ring 076-81 11 435 mellan 11 och 15 för mer info.

Hoburgs hembygdsförening

Stöd oss gärna genom att bli medlem i föreningen. Medlemsavgift 100 kr/år sätts in på vårt plusgiro 4391880-4. Glöm inte att ange namn och adress och ev. e-postadress.

Vi är glada för penninggåvor!

Hoburgs hembygdsförening • Vamlingbo Bottarve 112

tel: 0498-498240 Butiken

tel: 076-81 11 435 Bokningar

fax: 0498-498247 • e-post: info@bottarve.se

hemsida: www.bottarve.se

Ansvarig utgivare: Hoburgs hembygdsförening

Redaktör: Elin Olausson

Tryck: Gahnströms Tryckeri, Alva